

Zorgt een zetelverplaatsing naar het buitenland voor een exit-taks en/of een belastbaar dividend?

FiscaalPRO - Jaargang 08 - Nummer 05 - 23.01.2025

Sinds enige tijd heerst er discussie over de fiscale behandeling van zetelverplaatsingen vanuit België naar het buitenland. Binnen de Federale Overheidsdienst Financiën houden de Rulingcommissie en de Belastingdienst er een andere visie op na. Deze controverse nam een nieuwe wending op 3 februari 2023, toen de rechtbank van eerste aanleg in Waals-Brabant (terecht) het standpunt van de Rulingcommissie bevestigde. Wat zei de minister van Financiën daarover op 19 december 2023?

Zetelverplaatsing naar het buitenland

Een zetelverplaatsing houdt in dat de maatschappelijke zetel van een vennootschap wordt overgebracht naar het buitenland. Hoewel dat in principe enkel de wijziging van de nationaliteit van de vennootschap betreft, heeft een zetelverplaatsing ook fiscale implicaties, waarover discussie bestaat.

Als gevolg van de zetelverplaatsing worden de latente meerwaarden in de vennootschapsbelasting afgerekend bij vertrek, in de vorm van een zgn. exit-taks. Het

maatschappelijk vermogen van de vennootschap wordt bij een zetelverplaatsing doorgaans niet ontbonden, maar volgens de Belgische fiscale wetgeving is wel een liquidatieregime van toepassing voor de vennootschapsbelasting. Die koppeling in de vennootschapsbelasting maakt volgens sommigen ook een liquidatieregime van toepassing in de personenbelasting. In het verleden heeft de Rulingdienst evenwel meermaals (terecht) gesteld dat er geen sprake kan zijn van een dergelijk belastbaar dividend.

Belastingdienst

Het standpunt van de Fiscale Administratie is evenwel niet altijd even duidelijk geweest. Volgens een bepaalde strekking binnen de Administratie leidt een zetelverplaatsing niet alleen tot een fictieve liquidatie op het niveau van de vennootschap, maar ook tot de uitkering van een belastbaar dividend uit hoofde van de aandeelhouder. De Administratie komt tot die conclusie op grond van een eerder vrije (samen) lezing van artikel 18 WIB 92 met de artikelen die de ontbinding van een vennootschap regelen met het oog op de vennootschapsbelasting.

Hoewel dit wetsartikel niet verwijst naar de fictieve liquidatie, stelt de Administratie dat deze situatie ook van toepassing is bij een verplaatsing van de maatschappelijke zetel naar het buitenland (of vanuit het buitenland naar België). Hierdoor meent de Administratie dat naast de exitheffing

wegens de fictieve liquidatie ook een belastbaar dividend ontstaat voor de aandeelhouder, dat vervolgens onderworpen zal worden aan roerende voorheffing.

Rulingcommissie

De Rulingcommissie deelt het standpunt van de Belastingdienst niet en beperkt de fiscale gevolgen van een zetelverplaatsing tot een exit-taks op het niveau van de vennootschapsbelasting. Hieruit volgt dat de Rulingcommissie (correct) de letter van de wet volgt. Die zienswijze wordt ondersteund door een strekking binnen de rechtsleer. De auteurs verwijzen naar de voorbereidende werken waaruit niet blijkt dat een belastbaar dividend wordt ontvangen uit hoofde van de aandeelhouders bij emigratie. Er is op dat ogenblik immers geen verrijking of verarming van de aandeelhouder.

Daartoe is wel vereist dat de zetelverplaatsing plaatsvindt in zgn. continuïteit, dat wil zeggen met behoud van rechtspersoonlijkheid. Immers, mocht de verrichting vanuit vennootschapsrechtelijk perspectief beoordeeld worden als een ontbinding en (weder)oprichting met uitkering en (weder)inbreng, dan zou het een en ander mogelijk anders beoordeeld worden. De Rulingcommissie bevestigde deze gevolgen immers ten aanzien van zetelverplaatsingen met onder meer Nederland (VB nr. 2021.1009, 11.01.2022), Frankrijk (VB nr. 2022.0933, 13.12.2023), Zwitserland (VB nr. 2017.775, 16.01.2018) en Luxemburg

Rechtspraak

De tegenstrijdige standpunten binnen de FOD Financiën, met name tussen bepaalde stemmen binnen de Belastingdienst en de Rulingcommissie, hebben geleid tot onzekerheid bij belastingplichtigen. De rechtbank van eerste aanleg in Waals-Brabant heeft evenwel onlangs een standpunt ingenomen dat aansluit bij dat van de Rulingcommissie. In het vonnis van 3 februari

2023 boog de rechter zich over een zaak waarin een Belgische vennootschap haar maatschappelijke zetel naar Frankrijk overbracht en vervolgens een Société Civile Immobilière (Franse vastgoedvennootschap) werd. Het geding draaide om de vraag of deze zetelverplaatsing aanleiding gaf tot de ontvangst van een belastbaar dividend door de aandeelhouders en of hiervoor roerende voorheffing verschuldigd was.

De rechtbank oordeelde dat de zetelverplaatsing geen dividenduitkering tot stand brengt. Daardoor is er geen sprake van een situatie waarin roerende voorheffing van toepassing zou zijn. Met dat oordeel versterkte de rechtbank van eerste aanleg van Waals-Brabant het standpunt van de Rulingcommissie.

Parlementaire vraag

Het vonnis werd ook opgemerkt in het kader van de parlementaire werking. Een van de parlementsleden besloot daarom de minister van Financiën te vragen om een standpunt bekend te maken over de problematiek. Het betrokken parlements lid wijst in zijn parlementaire vraag (parl. vr. nr. 1808, Van Hees, 19.12.2023, V&A, Kamer, 2023-2024, 55, 134) op de uiteenlopende interpretaties en het arrest van de rechtbank van eerste aanleg van Waals-Brabant.

De minister stelt daarbij uiteraard dat het vonnis van de rechtbank een individueel dossier is en dat er geen uitspraak over gedaan kan worden. Voorts stelt de minister dat er geen circulaire bestaat over de problematiek. Zonder zelf expliciet standpunt in te nemen, geeft de minister echter wel aan dat de wetgever al eerder geoordeeld heeft dat de "liquidatiebonus uit een fictieve vereffening" (bv. bij de overgang naar het statuut van gereguleerde vastgoedvennootschap) niet belast hoeft te worden. In de voorbereidende werken bij de programmawet van 3 augustus 2016 en meer specifiek met betrekking tot de gereguleerde vastgoedvennootschappen en

gespecialiseerde vastgoedbeleggingsfondsen, oordeelde de wetgever toen dat, aangezien er geen werkelijke uitkering plaatsvindt bij fictieve vereffeningen (zoals bij een zetelverplaatsing naar het buitenland), het inderdaad te verdedigen valt dat er geen roerende voorheffing verschuldigd is.

De minister stelt hierbij dat hij zijn Administratie zal aansturen om met een duidelijk en uniform kader te komen.

Volgens ons is de door de Rulingcommissie bewandelde weg duidelijk: een zetelverplaatsing naar het buitenland zal geen aanleiding geven tot een belastbaar dividend als er sprake is van juridische continuïteit. Die visie werd bevestigd door (lagere) rechtspraak. De minister van Financiën verwees in zijn antwoord op een parlementaire vraag naar een andere context waarin de liquidatiebonus uit een fictieve vereffening niet belast hoeft te worden, zonder expliciet stelling in te nemen over een zetelverplaatsing naar het buitenland. Als belastingplichtigen momenteel een zetelverplaatsing overwegen, valt een voorafgaande beslissing sterk te overwegen.

Gertjan Verachtert en Amber Cabuy
Advocaat-vennoot en advocaat Sansen
International Tax Lawyers